

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2015. október hó 14. és 2016. március 21. napjain tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntette és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2015. évi február hó 2. napján kihirdetett 4.B.185/2013/166. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

I. r. vádlott cselekményei közül a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntetteként minősített cselekményét az 1978. évi IV. törvény 261. § (7) bekezdése szerint jelöli meg, a közveszéllyel fenyegetés vétsége esetében pedig az 1978. évi IV. törvény 270/A. § (1) bekezdés a) pontját hívja fel.

E vádlott fegyházbüntetését 3 (három) évre, a közügyektől eltiltás mellékbüntetést is 3 (három) évre enyhíti.

II. r. vádlott cselekményei közül a felbujtóként, terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntette vonatkozásában a Btk. 316. §-át, míg a felbujtóként közveszéllyel fenyegetés esetében a Btk. 338. § (1) bekezdését jelöli meg.

E vádlott szabadságvesztés büntetését 2 (kettő) év 10 (tíz) hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetést pedig 3 (három) évre mérsékli.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata börtön.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I. r. vádlott vonatkozásában a lakhelyelhagyási tilalmat megszünteti.

I. r. vádlott lakcíme: ...

I n d o k o l á s :

Az első fokú bíróság ítélete ellen az ügyész mindkét vádlott vonatkozásában súlyosítás végett jelentett be fellebbezést.

... I. r. vádlott is fellebbezett az ítélet ellen, melyet külön nem indokolt, de nyilván felmentésre irányult.

Az I. r. vádlott védője eltérő jogi minősítés megállapítása, illetőleg enyhítés érdekében élt jogorvoslattal.

... II. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan eltérő minősítés megállapítása végett fellebbeztek.

A fellebbviteli főügyészség fenntartotta a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést, egyúttal átiratában jelezte, hogy az 1. tényálláspontot illetően a jogi minősítést érintően az ítélet jogi indokolásának kiegészítése elkerülhetetlen.

A II. r. vádlott védője az ítéletátláshoz eljuttatott fellebbezése indokolásában elsődlegesen védence felmentését indítványozta.

Másodlagosan hatályon kívül helyezésre tett indítványt, mert álláspontja szerint a megállapított tényállás megalapozatlan és több olyan relatív eljárási szabályszegést is elkövetett a törvényszék, mely szabályszegések az érdemi helyes döntés kialakítására lényeges hatással voltak.

Felhívta a védő a Be. 375. § (1) bekezdését és 376. § (1) bekezdését.

A védő harmadlagos indítványa az ítélet enyhítésére irányult.

A védő a részbeni megalapozatlanságot, mely részben eljárási szabálysértésekre vezethető vissza, a következőkben látja:

a) Az elsőfokú bíróság az összes tanú meghallgatásánál a Be. 85. § (3) bekezdés szerinti teljes körű figyelmeztetést elmulasztotta. Egyetlen tanú esetében sem hangzott el azon figyelmeztetés, hogy a tanúvallomás jogosulatlan megtagadását a törvény büntetni rendeli. A tanúk vallomásai így bizonyítékként nem vehetőek figyelembe a Be. 78. § (4) bekezdésére tekintettel.

b) A tanúk vallomásainak ismertetésénél iratellenes ... vallomásának értékelése.

c) ...tanú kihallgatásánál a törvényszék nem tisztázta, hogy nevezett elfogult, érdekelt-e, és az ügyben betöltött szerepére figyelemmel a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kioktatás esetében nem maradhatott volna el.

d) Több tanúvallomást nem teljes körűen értékelt a törvényszék, ez érvényes az ítélet 24. oldalán megjelölt tanúknál.

e) Az elsőfokú bíróság ... és ... vallomásait az eljárás egyéb adataival nem vetette össze, vallomásaikat nem mérlegelte.

f) Dr. ... és dr. ... ügyvéd-védő tanúk esetében a Be. 81. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kioktatás nem történt meg, ugyanis nem hallgatható ki tanúként a védő arról, amiről mint védő szerzett tudomást, vagy amit a terhelttel védői minőségében közölt.

A védő az 1. tényálláspontot illetően a minősítés kapcsán kitért arra, hogy ha a jogi tárgy valóságos veszélyeztetése nem következett be, hanem megállapíthatóan más célból, zavarkeltés, eljárás elhúzódása végett történik fenyegetés, esetlegesen más bűncselekmény tényállása valósulhat meg.

Az eljárás jelentős elhúzódása azonban védence javára mindenképpen figyelembe veendő.

... II. r. vádlott az ítéltáblához benyújtott írásbeli beadványában a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételét tartja indokoltnak a tényállás teljes körű tisztázása miatt.

Az 1. tényálláspontot érintően ... - a vádbeli időben élettársa - tanúkenti meghallgatására tett indítványt.

A 2. tényálláspontnál ismét hangsúlyozta, hogy a tanúk közül senki nem látott a TESCO-nál laptopot ... I. r. vádlottnál, így az informatikai szakértő véleménye kétséges, a mobiltelefonok cellainformációinak értelmezése pedig pontatlan. Mindezért a kérdéses szakértők megidézését kérte az ellentmondások feloldása végett.

A II. r. vádlott kifogásolta, hogy a bizonyítékok értékelésénél gyakorlatilag egyoldalúan járt el a törvényszék, ... tanú vallomásainak elemzésénél pedig nem volt kellően figyelemmel arra, hogy nevezettet bilincsből állították elő a rendőrségre, rendkívüli körülményeket teremtve tanúmeghallgatásának idejére.

A másodfokú eljárásban megtartott nyilvános ülésen az I. r. vádlott védője perbeszédében fellebbezése indokát felmentésre irányulóan is előterjesztette, hivatkozván arra, hogy a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntetében való bűnösség kimondásához tényállási elem hiányzik. Védenca a bombával való fenyegetés során nem komoly fenyegetést tett, hiszen nem rendelkezett robbantószerrel, valamint nem kényszerítés céljából kezdeményezte a telefonhívást, hanem a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságon a kábítószer kereskedelem miatt folyamatban lévő tárgyalás rendjének megzavarása érdekében.

A II. r. vádlott védője perbeszédében utalt a Kúria 2012.B.14. sz. Elvi Döntésére és a Debreceni Ítéltábla Bf.I.176/2013/3.sz. határozatára, melyekre figyelemmel álláspontja szerint is védencének bűnösségét a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntetében nem lehet megállapítani tényállási elem hiánya okán.

A másodfokú eljárásban az ítéltábla a törvényszék előzetes letartóztatás megszüntetését, szabadlábra helyezést kimondó végzését megváltoztatva 2015. július 8-án lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el ... I. r. vádlottal szemben (Beüf.I.257/2015/4. szám).

Az I. r. vádlott védője 2015. július 29-én az ítéltáblára érkezett beadványában jelezte, hogy védenca nem szerzett közvetlenül tudomást a kényszerintézkedésről és 2015. július 10-e óta Luxemburgban dolgozik.

Az ítéltábla intézkedett az I. r. vádlott tényleges tartózkodási helyének és elérhetőségének megismerése felől.

Az I. r. vádlott részére e-mailben kézbesítette a fellebbviteli főügyészség átiratát, az idézéseket és a kényszerintézkedés tárgyában hozott határozatokat.

47-es sorszám alatt a II. r. vádlott bejelentette, hogy lemond a nyilvános ülésen való személyes jelenléti jogáról és az utolsó szó jogán írásbeli nyilatkozatot csatolt, melynek ismertetését kérte.

Az ítélet tábla a törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok csaknem hiánytalan betartásával ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, széles körű bizonyítási eljárást folytatott le.

A tárgyaláson megvizsgált bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, az általa megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, az azonban kisebb részben szorul kiegészítésre, pontosításra az iratok tartalma alapján (Be. 351. § (2) bekezdés c) pontja), így a Be. 361. § (1) bekezdése értelmében az ítélet táblának nyilvános ülést kellett tartania az ügyben.

A személyi körülmények körében rögzítendő, hogy ... II. r. vádlott 1/5-öd feltételes kedvezményrel szabadult a 3. szám alatti elítéléséből 2015. október 7-én (8. sorszám).

Szabadulását követően élettársi kapcsolatban él ...val az élettárs tulajdonát képező ingatlanban. Élettársával gyermeket várnak és tervezik a házasságkötést is. Családi kapcsolatai rendezettek. Szabadulása óta dolgozik (51. sorszám).

Az ítélet 6. oldala az 1. tényállásrészben úgy helyes, hogy 2011. december 15-én 19 óra 45 perc körül találkoztak a vádlottak a ... szám alatti Vodafon bázisállomás fedésébe tartozó területen (bírósági III. kötet 91. sorsz. szakvélemény 1. és 21. sz. táblázatai).

Az ítélet 9. oldal 3. bekezdését a 2. tényállásrészről illetően akként szükséges pontosítani, hogy mobilnet használatával az I. r. vádlott a laptopjába begépelte a bombariadó szövegét, majd fordítóprogram segítségével a leírt szövegből beszédhang generálására került sor, amikor is az I. r. vádlott a mobilját a laptop hangszórójához tartva, onnan rögzítette mobiltelefonjára az elhangzó szöveget (nyomozati irat 1059. oldala, ... szakvéleménye 66. sz. jkv. 25. oldal, ... szakértő 66. sz. jkv. 18. oldala - a mobil rendelkezett diktafon funkcióval).

Az így helyesbített tényállás most már hiányosságoktól mentes, felülbírálatra alkalmas a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ennek megfelelően irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 352. § (2) bekezdése szerint.

Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma folytán a felmentésre irányuló fellebbezések eredményre nem vezethetnek a Be. 352. § (1) és (3) bekezdéseiből következőleg.

A II. r. vádlott védőjének eljárásjogi észrevételei kapcsán az ítélet tábla a következőkre mutat rá:

a) A Be. 78. § (4) bekezdése kimondja, hogy nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon, vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.

„Más tiltott módon” szerezték meg a bizonyítási eszközt, ha ez nem bűncselekmény útján és nem is kifejezett bizonyítási tilalom (78. § (1) bekezdés általános szabálya alóli kivételek: pld. nem vehető figyelembe a tanú vallomása, ha a tanút a 81-82. §-ban felsorolt vallomástételi akadályok ellenére hallgatták ki) megszegésével történik, hanem olyan más módon, amelyet a törvény tilt, de a tilalomhoz nem fűzte hozzá azt az eljárásjogi jogkövetkezményt, hogy az így szerzett bizonyítási eszközből származó tény nem értékelhető bizonyítékként.

Ilyen jellegű eljárási szabálysértés:

A hallgatás jogára ki nem oktatott terhelt nyilatkozatával kapcsolatban a bűncselekmény helyszínén intézkedő rendőrök által tett tanúvallomások kirekesztése a bizonyítékok köréből (IH.2005/136.).

A vádlott illetve a tanú korábbi vallomását a törvényes feltételek hiányában olvasták fel (291-292. §, 296. §).

Az említett törvénysértések esetén rendszerint egyúttal az érintettek „eljárási jogainak lényeges korlátozásával” szerezték meg a bizonyítékokat. Ez a fordulat akkor tehet szert önálló jelentőségre, ha a beszerzett bizonyíték önmagában ugyan nem törvénysértő, de az eljárás résztvevője a bizonyítási eljárásban nem gyakorolhatta az őt megillető jogokat. (Büntetőeljárás Jog Kommentár a gyakorlat számára, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., szerkesztő: Dr. Berkes György)

A Be. 85. § (3) bekezdése a tanúk - akik a Büntetőeljárás törvény V. Fejezetében az eljárás résztvevői körében nem kerültek megjelölésre - kihallgatásával kapcsolatos figyelmeztetést taglalja. A törvényhely 2013. július 1-től kiegészült azzal, hogy „a tanúvallomás jogosulatlan megtagadását a törvény büntetni rendeli”.

A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

A korábbi szabályozással ellentétben szó szerinti jegyzőkönyvezést a figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz kapcsán a hatályos Büntetőeljárás törvény már nem kíván meg.

A tanú vallomástételének akadályai közül a vallomástétel abszolút akadályait a Be. 81. §-a, míg az ún. relatív vallomástételi akadályokat, más szóval a vallomástétel alóli mentességeket a Be. 82. §-a tartalmazza.

A tanú kihallgatását megelőzően a bíróságnak tisztáznia kell, hogy a tanú vallomástételének van-e akadálya, s az akadály milyen jellegű. A bíróságnak felvilágosítási kötelessége van ezzel kapcsolatban, hogy a törvény milyen okból biztosítja a vallomástétel egészében, vagy részben való megtagadásának a lehetőségét, azt követően pedig kérdést intéz a tanúhoz: kíván-e élni ezzel a lehetőséggel. (Büntetőeljárás Jog Kommentár a gyakorlat számára, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., szerkesztő: Dr. Berkes György)

A tanú kihallgatása során a kioktatásnak elegendő a releváns okokra vonatkoznia (EBD.2015.B.9.{20} bekezdés).

A Be. 84. §-a rögzíti, hogy a 83. § és a 85. § (3) bekezdés rendelkezéseinek megszegésével kihallgatott tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

A Be. 85. § (3) bekezdésében részletezett figyelmeztetések: az igazmondási kötelezettség, a hamis tanúzást a törvény büntetni rendeli mellett a tanúvallomás jogosulatlan megtagadását a törvény büntetni rendeli kitétel mindenképpen akkor releváns egy ügyben, ha a tanúvallomás jogosulatlan megtagadása ténylegesen felmerült, mert ebben az esetben az adott figyelmeztetés - a tanúvallomás jogosulatlan megtagadását a törvény büntetni rendeli - elkerülhetetlen.

Így ha a bíróság a Be. 85. § (3) bekezdésében írt kioktatási, figyelmeztetési kötelezettségét - kivéve a tanúvallomás jogosulatlan megtagadásának következményei - teljesíti a tanúmeghallgatásnál, a tanú pedig a vallomástételt jogosulatlanul nem tagadja meg, nem kell szükségszerűen őt figyelmeztetni arra, miszerint a tanúvallomás jogosulatlan megtagadását a törvény büntetni rendeli, illetve ezen figyelmeztetés elmaradása nem tekinthető olyannak, mintha a tanú meghallgatására a Be. 85. § (3) bekezdése rendelkezéseinek megsértésével került volna sor, vagyis a tanú vallomása bizonyítékként figyelembe vehető.

b) A Be. 78. § (3) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

A Be. 258. § (3) bekezdés d) pontja értelmében az ítélet indokolása összefüggően tartalmazza a bizonyítékok számbavételét és értékelését, vagyis az ítéleti tényállás megállapítását a bizonyítékok értékelése követi.

Az ítéletében a bíróságnak számot kell adnia a ténykérdések elbírálásának, a bizonyítékok értékelésének folyamatáról és különösen azokról az indokokról, amelyek alapján az ítéleti tényállást megállapította.

„A bizonyítékok számbavételén” nem elsősorban a bizonyítékok, hanem a bizonyítás eszközeinek (76. §) és a bizonyítási eljárásoknak (VII. Fejezet VII. Cím) a számbavételét kell érteni. A „számbavétel” lényegében a bizonyítás során felhasznált bizonyítékok (bizonyítási eszközök, bizonyítási eljárások) felsorolása. Általában elég, ha a bíróság csak azokra a fontosabb bizonyítási eszközökre és bizonyítási eljárásokra (vallomásokra, szakvéleményekre, tárgyi bizonyítási eszközökre, szemlére stb.) hivatkozik kifejezetten, amelyekre a döntését alapította, de nem szükséges egyenként felsorolni pld. azoknak a tanúknak a nevét, akik valamilyen nem túl jelentős tényre tettek lényegében véve azonos tartalmú vallomást. A bizonyítékok számbavételét az érdemi értékelésük követi. (Büntetőeljárás Jog Kommentár a gyakorlat számára, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., szerkesztő: Dr. Berkes György)

Előbbiekből következik, hogy a tanúvallomásokat az ítélet indokolásában nem ismertetni, hanem értékelni kell, melyet az elsőfokú bíróság helyesen meg is tett.

c) ... tanú érdektelennek vallotta magát és az általa csatolt számlára is tekintettel nem kifogásolható, hogy a törvényszék a Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjára nem figyelmeztette.

d) Az elsőfokú bíróság ítéletének 24. oldalán megjelölt tanúk esetében a törvényszék helytálló megállapítást tett, amikor arra utalt, hogy az érintett tanúk vallomásai a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságon folyamatban volt 4.B.662/2008. számú ügy nehézségeit ecsetelték. Az adott megállapítás a megjelölt tanúk vallomásának teljes körű értékelését jelenti.

e) ... tanút érdektelennek nem tekinthető tanúnak minősítette az elsőfokú bíróság, vallomását ennek figyelembe vételével értékelte (ítélet 24. oldal), míg ... tanúvallomását ...tanúvallomásával, az I. r. vádlott nyomozati beismerő vallomásával és a híváslistákkal is egybevetette, vagyis számot adott ítéletében a törvényszék a bizonyítékok mérlegeléséről.

Az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor eredményez feltétlen hatályon kívül helyezést, ha a megtámadott határozat indokolása tény vagy jogkérdés tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, a bíróság mire alapozta a döntését (EBH.2010.2210.).

Jelen esetben ez az ok nem áll fenn.

f) Vitathatatlan, hogy dr. ... és dr. ... ügyvéd-védő tanúk esetében a Be. 81. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kioktatás nem történt meg. A törvényhely értelmében a védő nem hallgatható ki tanúként arról, amiről mint védő szerzett tudomást.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 4.B.662/2008. számú ügyében dr. ... és dr. ... védőként jártak el, így az ő tanúvallomásuk megtételének akadálya volt jelen ügyben (BH.1992.86.). Ezt az akadályt hivatalból kell figyelembe venni függetlenül attól, hogy a védő megtagadja-e a vallomást, vagy sem. (abszolút mentességi ok)

Minderre tekintettel tanúvallomásuk a bizonyítékok köréből a Be. 78. § (4) bekezdésére tekintettel kirekesztendő, vagyis az ítélet tábla e körben osztotta a védelem felvetését.

Szükséges azonban utalni arra, hogy az adott tanúvallomások kirekesztése ellenére is elegendő bizonyíték van arra, hogy a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 4.B.662/2008. számú ügyének tárgyalásán különféle nehézségek merültek fel. Erre bizonyíték az elsőfokú ítélet 24. oldal 3. bekezdésében megjelölt tanúk vallomása, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 4.B.662/2008/361. sz. és 436. számú tárgyalási jegyzőkönyvei.

Az eljárásjogi felvetések elemzése kapcsán az ítélet tábla arra a meggyőződésre jutott, hogy az ügyben nem merült fel olyan abszolút, vagy relatív eljárási szabályszegés, mely miatt az ítélet megalapozatlanná vált volna és így hatályon kívül helyezésre kellett volna sort keríteni.

Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson megvizsgált bizonyítékokat egyenként és összességükben is kifogástalanul mérlegelte a logika szabályait is szem előtt tartva.

A bizonyítékok értékelése körében ugyanakkor ... I. r. vádlott nyomozati vallomásait illetően az ítélet tábla a következőket emeli ki:

2012. június 19-én a nyomozó hatóság csak a 10 óra 06 perces bombafenyegetéssel gyanúsította meg (nyomozati irat 1037. oldal).

2012. augusztus 23-án az I. r. vádlott kérelmére ügyészi kihallgatásra került sor, mert együttműködési szándékát fejezte ki (nyomozati irat 1043. oldal).

Ezt követően foganatosították 2012. szeptember 4-i gyanúsított meghallgatását (nyomozati irat 1053. oldal), melynek nem volt célja a nyomozó hatóság félrevezetése, hanem beismerő vallomást tett az I. r. vádlott, olyan cselekmény elkövetését is elismerte, mellyel nem volt gyanúsítva (2. tényálláspont) és a felbujtóra is nyilatkozott. Előadása élményszerű volt, úgy beszélt, mint aki átélte az eseményeket.

Az I. r. vádlott határozott, konkrét nyilatkozatot tett a bűncselekmények elkövetési körülményeire és az általa szolgáltatott információk leellenőrzésére vett igénybe több szakértőt is az ügyben a nyomozó hatóság ezt követően.

(Mobilnet - fordítóprogram - laptop - mobil - 2. tényálláspont.)

A törvényszék az I. r. vádlott 2012. szeptember 4-i nyomozati vallomását „nem őszinte, feltáró jellegű vallomásnak” minősítette, ugyanakkor a tényállás megállapításánál azt nem vitásan helytállóan figyelembe vette.

Az I. r. vádlott 2012. szeptember 4-i beismerő vallomáshoz kapcsolódóan a következő szakértői kirendelésekre került sor:

... szakértő kirendelésére a laptop vizsgálatát illetően 2012. szeptember 11-én kerített sort a nyomozó hatóság (nyomozati irat 1197. oldal).

Véleményét a szakértő 2012. október 25-én készítette el.

Az I. r. vádlott által elmondottak nem kerültek megcáfolásra.

Megállapította, hogy ha valamilyen adatnak nincs nyoma, az nem jelenti azt, miszerint az adat ott sem volt, hiszen adatokat visszavonhatatlanul is lehet törölni.

...szakértőt a mobilnet használatát érintően 2012. szeptember 13-án rendelte ki a nyomozó hatóság (nyomozati irat 1205. oldal).

A szakértő véleményét 2012. november 7-én (nyomozati irat 1207. oldal) készítette el, noha tévedésből a szakvélemény végén 2012. augusztus 17-ét tüntette fel.

A szakvélemény valószínűsítő jellegű, melyet a bizonyítékok sorában kifogástalanul értékelt a törvényszék.

Az ítélet tábla által megjelöltekre figyelemmel tehát az I. r. vádlott vallomása feltáró jellegűnek minősíthető, mely nagymértékben segítette a hatóság munkáját, hiszen újabb szakértői kirendeléseket a nyomozó hatóság csak az általa szolgáltatott, addig ismeretlen, az ügy előbbre vitelét célzó információk birtokában rendelhetett el.

2014. szeptember 4-i vallomása megtételekor az I. r. vádlottat nem az a cél vezérelte, hogy félrevezesse a hatóságot.

Az ítélet 17. oldal 1. bekezdésében az a megállapítás, hogy az I. r. vádlott fenti vallomásának bizonyos részei említésre sem valók és direkt hazugságok, az ítélet tábla álláspontra szerint az egyéb bizonyítékok tükrében akként pontosítandó, hogy érezhetően

kisebbséges jelentőségű történéseket illetően van, amikor bizonytalan az I. r. vádlott az események felidézésében, vagy nem emlékszik jól, de az sem hagyható figyelmen kívül, miszerint saját szerepét, felelősségét igyekezett kisebbsíteni.

Amikor az I. r. vádlott például arról beszélt, hogy a II. r. vádlott azon a napon három telefont is használt, nyilván arra akart utalni, hogy nem csak egy telefon volt a II. r. vádlottnál, amit egyébként dr. igazságügyi számítástechnikai szakértő is alátámasztott szakvéleményével (bíróági iratok III. kötet 91. sorsz. szakvélemény 16. oldal).

Elmondta azt is az I. r. vádlott, hogy amikor a vádbeli napon 10.47 órakor őt a II. r. vádlott felhívta, a háttérzajból hallotta, hogy bombariadó van. Ez igaz, hiszen a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságon 10 óra 20 perctől volt elrendelve bombariadó.

Az I. r. vádlott bizonytalan előadásmódját vallomása bizonyos részénél maga a törvényszék is kiemelte ítélete 17. oldalán utolsó bekezdésben, amikor rögzítette, hogy „úgy rémlik, mintha férfihang olvasta volna fel a fenyegetést”.

Ennél sokkal lényegesebb az, hogy a kétszeri fenyegetést az I. r. vádlott feltárta a nyomozó hatóság előtt és ekkor még a második fenyegetéssel nem volt meggyanúsítva (ítélet 14. oldal 1. bekezdés).

Az I. r. vádlott ismételt gyanúsított meghallgatására immáron az 1., 2. tényálláspontokkal meggyanúsítva 2012. október 25-én került sor a saját korábbi beismerő vallomására tekintettel.

... II. r. vádlottat 2012. május 15-én tanúként hallgatták meg az ügyben a nyomozás során. A II. r. vádlott gyanúsított meghallgatására 2012. november 27-én kerített sort a nyomozó hatóság. Ekkor mind a délelőtti, mind a délutáni történésekkel meggyanúsították (1. és 2. tényállás).

... I. r. vádlott 2012. szeptember 4-ei feltáró jellegű beismerő vallomására a nyomozó hatóságnak szüksége volt, hiszen az adott cselekmények konkrét elkövetési módját éppen az I. r. vádlott elmondása alapján lehetett rögzíteni, mint ahogy azt a törvényszék is helyesen tette.

Mindezért az ítélet 26. oldalán az összegzés akként pontosítandó, hogy az I. r. vádlott vallomása beismerő jellegű vallomás volt és terhelő a II. r. vádlottra.

Nem állítható határozottsággal, hogy ezen vallomásra nem volt szüksége a nyomozó hatóságnak, mert úgy gondolták, egyéb bizonyítékokkal a cselekmények elkövetése bizonyított.

Nem vitásan az I. r. vádlott saját belátása szerint cselekedett és vallott, vallomása pedig egy a bizonyítékok rendszerében.

Ami az ügyben rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat érinti (ítélet 26. oldal), nem elegendő utalni a 128. számú tárgyalási jegyzőkönyv 25. és 26. oldalain részletesen megjelölt iratismertetésre, hanem kiemelendők azok, amelyekre tényállást alapított a törvényszék, így megjelölendők a fényképfelvételek, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság

4.B.662/2008/361. számú és 436. számú jegyzőkönyvei, a MÁV Zrt., a Debreceni Repülőtér tájékoztatása.

Az irányadó tényállás alapján a törvényszék helytállóan vont következtetést a vádlottak bűnösségére, cselekményeik minősítése is törvényes.

Egyetértve azonban a Fellebbviteli Főügyészséggel, az ítélet 1. tényálláspontjában szereplő cselekmény jogszabályi háttérével a jogi indokolás a következőképpen egészítendő ki:

A terrorcselekmény büntettének megállapítását alapozza meg az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. tv. 261. § (1) bekezdés a) pontja szerint az, ha valaki abból a célból, hogy állami szervet arra kényszerítsen, hogy valamit tegyen, a (9) bekezdésben meghatározott közveszélyt okozó /robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (263. §) büntette/bűncselekményt valósít meg.

A 261. § (7) bekezdése értelmében aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény /terrorcselekmény/ elkövetésével fenyeget, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az 1978. évi IV. tv. 138.§-a határozza meg a fenyegetés fogalmát. E szerint eltérő rendelkezés hiányában fenyegetés: súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

Az elbíráláskor hatályos /2012. évi C. tv./ Btk. 314. § (1) bekezdés a) pontja a terrorcselekmény büntettének megállapíthatóságát fentiekkel egyezően szabályozza akként, hogy a (4) bekezdésben rögzíti a közveszélyt okozó /robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés/ bűncselekmény megnevezését.

A Btk. 316. § -a kimondja, hogy aki terrorcselekmény elkövetésével fenyeget, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Btk. 459. § (1) bekezdés 7. pontja szerint is eltérő rendelkezés hiányában fenyegetés: súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

Az állami szerv fogalmát a büntető törvény nem definiálja, azonban az irányadó bírói gyakorlat egységes abban - mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor -, hogy a közhatalmi, államigazgatási funkciót gyakorló szervezeteket, intézményeket (Országgyűlés, Kormány, stb.) állami szervnek tekinti, de állami szerv az ügyészség és a bíróság is.

A Btk. 314. § (1) bekezdés a) pontjában taglalt bűncselekmény közvetlen jogi tárgya az állami szervek (államok, nemzetközi szervezetek) kényszermentes cselekvőségéhez fűződő társadalmi érdek (Belovics-Molnár-Sinku Büntetőjog II. a 2012. évi C. törvény alapján, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 471. oldal).

A Btk. 314. § (1) bekezdésében meghatározott tényállás tulajdonképpen valamilyen személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó, vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény

megvalósítása, amelyet a bekezdés a), b), c) pontjában meghatározott célzat emeli ki a „közönséges”, „mindennapos” bűncselekmények sorából és avatja terrorcselekménnyé. A célzat meglétére vagy hiányára a cselekmény tárgyi és alanyi ismérveiből, elsősorban a (4) bekezdés szerinti eszközbűncselekmény elkövetési körülményeiből, jellemzőiből lehet következtetni.

Ez ún. jogi következtetés körébe tartozó kérdés.

A Btk. 314. § (1) bekezdés a) pontjában leírt célzat többek között az állami szervek valaminek tevéseire kényszerítése. A célképzetként kívánt kényszerítés eszközcselekményeit a (4) bekezdés sorolja fel, az (1) bekezdés pedig csak akként összegzi, hogy azok személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó, vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmények lehetnek. Ezeket a súlyos megítélésű bűncselekményeket - többségükben a (4) bekezdésben felsorolt passzív alanyok sérelmére - azért valósítja meg az elkövető, hogy a dogmatikai értelemben elkövetési tárgynak minősülő szervezet a tettesi akaratnak megfelelő intézményes cselekvésre kényszerüljön (Magyar Büntetőjog Kommentár a gyakorlat számára HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., szerkesztő: Dr. Kónya István, 1194-1195. lapszámok).

A terrorcselekmény elkövetési magatartásait taxatíve szinte lehetetlen felsorolni, a tényállás speciális szerkezete miatt. A hatályos Btk. a terrorcselekményre vonatkozó szabályozását három önálló tényállásra bontja: Az (1) bekezdésben szabályozott eset elkövetési magatartásai a (4) bekezdésben felsorolt mögöttes bűncselekmények (eszközcselekmények) elkövetési magatartásaival egyeznek meg, a többletelem, ami miatt a terrorcselekmény tényállásszerűsége megállapítható, a terrorcselekmény célzata.

A (2) bekezdésben foglalt eset elkövetési magatartása a jelentős anyagi javak hatalomba kerítése (eszközcselekmény) és az ehhez kapcsolódó valamilyen követelés (célcselekmény). A terrorcselekmény harmadik esetének elkövetési magatartása a terrorcselekmény elkövetésével történő fenyegetés. A fenyegetés más személyhez címzett, komoly, konkrét kijelentés, amellyel az elkövető egyértelműen kifejezésre juttatja, hogy ő vagy más személy terrorcselekményt kíván elkövetni.

Történhet szóban, írásban, elektronikusan stb. (Új Btk. Kommentár, Nemzeti Közszerzői Jogi és Tankönyv Kiadó, főszerkesztő: Dr. Polt Péter 6. kötet, Különös Rész 12-13. oldalakig).

A törvény nem szól arról, hogy a fenyegetés címzettje ki lehet. Ebből következően a fenyegetés címzettje bárki lehet. Sőt általában maga a nagy nyilvánosság is (Magyar Büntetőjog Kommentár a gyakorlat számára HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., szerkesztő: Dr. Kónya István, 1200. lapszám).

Másnak a személyi szabadságától való jogtalan megfosztása esetében az emberrablást a terrorcselekménytől a követelés címzettje határolja el (BH.2003.227.).

A terrorcselekménnyel fenyegetés büntetnének megállapítására csak az olyan komoly, konkrét fenyegetés ad alapot, amelyben megnyilvánul a terrorcselekmény büntetnének speciális elkövetése (EBD.2012.B.14.).

Jelen ügyben elhangzott fenyegetés állami szervhez (bírószághoz) folyamatban lévő kábítószeres ügy tárgyalási napján, 2011.december 16. napján címzett konkrét, komoly

követelés volt:" ... vagyok, én és a barátaim három épületben bombát helyeztünk el. Ha ... / tárgyaló bíró/ nem engedi el ...-t fél tizenegykor, a megyei bíróság, a városi bíróság és az ítélőtábla is robban."

... és ... az ügy vádlottjai voltak, ... előzetes letartóztatásban volt, melynek határideje 2011. december 27. napján járt le.

A vádlottak célja a kifejezésre juttatottakkal bíróság (állami szerv) valaminek tevésére kényszerítése közveszélyt okozó cselekmény elkövetésével fenyegetéssel.

A közveszélyt okozó bűncselekmény megvalósításának helyét, idejét és módját is meghatározták: ha a tárgyaló bíró nem engedi el a fogva lévő ... vádlottat fél tizenegyig, három bíróság is robban, mivel bomba került elhelyezésre.

Az előbbiekben fenyegetésként megfogalmazott közveszélyt okozó bűncselekményt, mint eszközcselekményt a Btk. 314. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott célzat emeli ki a „mindennapos” bűncselekmények sorából és avatja terrorcselekménnyé.

A vádlottak cselekvőségét nem lehet pusztán figyelemfelhívásnak nevezni, mely a tárgyalás rendjének megbontását célozta volna.

Amikor a tárgyaló bíró irányában a nyomásgyakorlás e speciális módját alkalmazták a vádlottak, azt konkrét bírói intézkedés kikényszerítéséért valósították meg, nem komolytalan kijelentést tettek, hanem fenyegettek.

2012.B.14. Elvi Döntésben a fenyegetés tartalmát illetően a következők kerültek rögzítésre:

- Amíg a terrorcselekménnyel fenyegetés elkövetésénél az elkövető általában „nem üres fenyegetést használ, hanem komolyan gondolja a terrorcselekmény megvalósítását”, addig az 1978. évi IV. tv. 270/A. §-a szerinti közveszéllyel fenyegetés megvalósulása „tudatosan valótlan tény állításával történik.”

Fentiekből nem vonható le az a következtetés, hogy csak akkor valósulhat meg a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntette, ha a terhelt a fenyegetést valóra is akarja váltani, hanem a hangsúly a fenyegetés céljának konkrét megjelölésén van (állami szervnek valaminek tevésére kényszerítésére), ennek híján a Btk. 314. § (1) bekezdés a) pontja szerinti terrorcselekményre hivatkozásról nem beszélhetünk.

A Debreceni Ítélőtábla Bf.I.176/2013/3. számú határozatában - közveszéllyel fenyegetés vétsége miatt folyamatban volt eljárásban-az irányadó tényállás értelmében a terhelt ...-ként bemutatkozva börtönben tartózkodó társai éjfélig történő szabadlábra kerülését követelte arra hivatkozással, hogy a Parlamentben elhelyezett három darab távirányítású bomba ellenkező esetben felrobban. A terhelt fenyegetése nélkülözte a konkrétságot, börtönben lévő társai nem voltak, robbanóanyaggal nem rendelkezett és az esetleges robbantás időpontját is a Katasztrófavédelmi Igazgatóság ügyeletesének többszöri kérésére jelölte meg. Bejelentésének valóságtartalmát az ügyeletes is kétellyel fogadta. Nyilván ez a határozat jelen ügyben nem lehet helytálló hivatkozási alap arra, hogy nem valósult meg a terrorcselekménnyel fenyegetés büntette.

A Btk. 459. § (1) bekezdés 7. pontja értelmében a fenyegetés eltérő rendelkezés hiányában súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

Az ítélet tábla álláspontja szerint súlyos hátrány kilátásba helyezése robbanóanyaggal, robbantószerrel való fenyegetés. A megfenyegetettben komoly félelem keltésére való alkalmasságot az objektív körülményekből lehet megítélni.

Az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetés akarat megtörésére való, objektíve alkalmas voltát önmagában nem zárja ki az, ha a bűncselekmény passzív alanya az elkövetővel szemben ellenállást tanúsít (EBH.2004.1110.).

A kényszerítés büntettségéhez szükséges fenyegetésnek olyannak kell lennie, amely alkalmas arra, hogy a sértettet szabad akaratával ellentétes cselekvésre készítse (BH.1981.219.).

Az adott bejelentés félelemkeltő volta miatt az azonnali intézkedések bombakutatásra megtörténtek, de bombát, robbantószeret nem találtak. A Hajdú- Bihar Megyei Bíróság ...-t nem helyezte szabadlábra, a bombák felrobbantásával való fenyegetés eredménytelen maradt.

Az ítélet tábla álláspontja szerint- egyezően a törvényszéki állásponttal - a vádlottaktól származó telefonos bejelentés fenyegetésnek - közveszélyt okozó cselekmény kilátásba helyezése - minősül, ez a címzetthez, állami szervhez került eljuttatásra és a bejelentésben a célzat - állami szerv valaminek tevésére kényszerítése - is felismerhető. A fenyegetés állami szervhez címzett, komoly, konkrét kijelentést tartalmaz, mellyel az elkövetők egyértelműen kifejezésre juttatták, hogy terrorcselekményt kívánnak elkövetni. Mindezért a vádlottak bűnösségére vont következtetés helytálló.

Helyesen foglalt állást a törvényszék a közveszéllyel fenyegetés rendbelisége tekintetében is, nevezetesen, hogy azt természetes egységként kezelte, ugyanis a kialakult bírói gyakorlat szerint ha egyazon magatartással több valótlan tényállítás történik, illetve ha ugyanazt a tényállítást többször ismétli meg az elkövető, cselekménye 1 rendbeli lesz. Ugyanannak a fenyegetésnek több helyre bejelentése is természetes egységet képez.

Különböző valótlan tények vagy látszatok magatartások más-más módon történő megvalósítása képez csak valóságos anyagi halmazatot.

A bűncselekmény absztrakt veszélyeztető jellegű, így eredményt nem tartalmaz, a köznyugalom megzavarására alkalmasságán túl további következmény nem szükséges.

Kifogástalanul döntött a törvényszék amikor a Debreceni Repülőtér tájékoztatása alapján a működésében bekövetkezett zavart nem minősítette jelentős mértékűnek, így a cselekményt csak kísérletként értékelte.

A cselekmények minősítése és alkalmazandó joghátrányok szempontjából helytállóan határozott a törvényszék az I. r. vádlott esetében az elkövetéskor hatályos, az 1978. évi IV. tv. , míg a II. r. vádlott esetében az elbíráláskor hatályos büntető törvény alkalmazásáról a Btk. 2. §-a értelmében.

A vádlottak által elkövetett cselekmények megnevezése törvényes, ugyanakkor a minősítésekhez felhívott törvényhelyeket kisebb részben pontosítani indokolt.

A korábbiakban már hivatkozott kommentárok a terrorcselekmény harmadik esetének elkövetési magatartásaként a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetést tekintik. Erre figyelemmel a II. r. vádlottat érintően a Btk. 316. §-a hívandó fel, míg az I. r. vádlottnál az 1978. évi IV. tv. 261. §. (7) bekezdése.

A közveszéllyel fenyegetés vétsége esetében az I. r. vádlottnál az 1978. évi IV. tv. 270/A. § (1) bekezdés a) pontja, míg a II. r. vádlottnál a Btk. 338. § (1) bekezdése jelölendő meg.

Az első fokon eljáró bíróságnak a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket csaknem kimerítően számba vette. További enyhítő körülmény azonban mindkét vádlott esetében az igen jelentős időmúlás, az I. r. vádlottnál, hogy nagymértékben segítette a hatóságok munkáját, míg a II. r. vádlottnál az, hogy más ügyből történő szabadulása után életvezetése kedvezővé vált, továbbá az utolsó szó jogán az ítéletében megbánását fejezte ki a történetek miatt.

Az előbbiekből következően az ítéletben lehetőséget látott mindkét vádlott büntetésének az enyhítésére, a belső arányosságot megtartva. A mellékbüntetések mérséklését is indokoltnak tartotta.

A büntetések enyhítése érdekében bejelentett fellebbezések alaposak, míg az ügyészség súlyosítás végett előterjesztett jogorvoslata eredményre nem vezethetett.

Miután a II. r. vádlott szabadságvesztés büntetése a három évet már nem haladja meg, ezért a bíróság által helyesen megjelölt Btk. 37. § (3) bekezdés a) pont ac) alpontja alapján a végrehajtási fokozat börtön.

A bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek és helyesek.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletben az első fokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése értelmében helyben hagyta azt.

A Be. 137. § (8) bekezdése kimondja, hogy a lakhelyelhagyási tilalom megszűnik, ha az eljárást jogerősen befejezték. A lakhelyelhagyási tilalmat meg kell szüntetni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

A 11/2014. (XII. 13.) IM rendelet 168. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltak alkalmazásával is az ítéletben az I. r. vádlott esetében a lakhelyelhagyási tilalmat megszüntette.

Szükségessé vált I. r. vádlott megváltozott lakcímét feltüntetni az ítélet rendelkező részében.

Debrecen, 2016. március 21.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja, előadó, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 4.B.185/2013/166. számú ítélete az ítéltábla jelen határozatával jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2016. március 21.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke